

Facultade de CC. Económicas e Empresariais

Presentación

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales tiene una amplia trayectoria dentro de nuestra Universidad. A principios de los 70 ya se impartían enseñanzas de Ciencias Económicas en el antiguo Colegio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse en la Universidad de Santiago de Compostela. En 1990 se segrega el Campus de Vigo, lo que supondrá el nacimiento de la Universidad de Vigo.

En el curso 1991/92 se inicia la docencia de las licenciaturas de Ciencias Económicas y de Ciencias Empresariales en el edificio actual, registrándose dos procesos de reforma de sus planes de estudios en los años 1995 y 2002. A raíz de la promulgación del RD 1393/2007 sobre ordenación de las enseñanzas universitarias se pone en marcha el proceso de adaptación al Espacio Europeo de Educación Superior, de tal forma que, para el curso académico 2009/2010, comenzarán a impartirse las titulaciones de Grado en Administración de Empresas y en Economía a las que se refieren estas guías.

Se persigue con ello ofertar unas titulaciones más adaptadas al contexto actual, con una adaptación de las metodologías docentes orientadas hacia el aprendizaje del alumno y el desarrollo de sus capacidades.

Localización

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales de Vigo está en el Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad. Clikcando en el siguiente icono puedes acceder a un plano del Campus con su ubicación precisa

En caso de precisar información es posible contactar a través de las siguientes vías:

Correo - Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserjería)

986 812403 (Secretaría de Alumnos)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfce@uvigo.es (Secretaría de Alumnos)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fccee.uvigo.es/>

Infraestructuras y Servicios

La Facultad cuenta con una importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte a las actividades de investigación, docencia y extensión universitaria. Resumidamente, hay 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática y un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispone de un salón de actos con un aforo aproximado de unas 550 personas, un salón de grados para 60-80 personas, biblioteca con 400 puestos de lectura y cafetería-comedor.

A continuación se desglosa la información sobre servicios importantes para el alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTES

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciones de uso corriente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matrículas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servicio de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Horario : De 8:45 a 20:45 h.

Equipo decanal

Decano	José Santiago Gómez Fraiz
Secretaria	Gonzalo Caballero Míguez
Vicedecano de Organización Académica	Fernando Comesaña Benavides
Vicedecana de Calidade	Raquel Arévalo Tomé
Vicedecano de Relacións Internacionais	Jorge Vila Biglieri
Vicedecana de Adaptación ao EEES	Carlos M ^a Fernández-Jardón Fernández

(*)

(*)

Grao en Administración e Dirección de Empresas**Materias****Curso 4**

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G020V01701	Investigación comercial	1c	6
V03G020V01702	Planificación financeira	1c	6
V03G020V01901	Auditoría	1c	6
V03G020V01902	Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social	1c	6
V03G020V01903	Lingua estranxeira para a empresa	1c	6
V03G020V01904	Réxime fiscal da empresa II	1c	6
V03G020V01905	Socioloxía do traballo	1c	6
V03G020V01906	Xestión da innovación	1c	6
V03G020V01907	Creación e viabilidade de empresas	2c	6
V03G020V01908	Deseño de sistemas de control orzamentario	2c	6
V03G020V01909	Mercados financeiros	2c	6
V03G020V01910	Mercadotecnia sectorial	1c	6
V03G020V01911	Simulación e control interno de empresas	2c	6
V03G020V01912	Técnicas operativas estatísticas	2c	6
V03G020V01921	Dereito do comercio internacional	1c	6
V03G020V01922	Enxeñaría financeira	1c	6
V03G020V01923	Finanzas internacionais	1c	6
V03G020V01925	Xestión do coñecemento e a innovación tecnolóxica	1c	6
V03G020V01926	Contabilidade financeira avanzada	2c	6
V03G020V01927	Creación e simulación de empresas	2c	6

V03G020V01928	Dereito penal de empresa	2c	6
V03G020V01929	Dirección de recursos de información	2c	6
V03G020V01930	Mercadotecnia responsable	2c	6
V03G020V01931	Xestión bancaria	2c	6
V03G020V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Investigación comercial				
Materia	Investigación comercial			
Código	V03G020V01701			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Martínez Senra, Ana Isabel			
Profesorado	Martínez Senra, Ana Isabel			
Correo-e	aimtnez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Investigación comercial é unha materia obrigatoria que consta dun total de 6 créditos ECTS que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 50 son actividades presenciais, mentres que o resto serán actividades de traballo persoal. Esta materia pretende que o estudante adquira unha visión ampla das diversas técnicas de recollida da información e familiarícese cos sistemas de análises e interpretación dos datos. O obxectivo final da materia é que o alumno sexa capaz de desenvolver un proceso de investigación comercial.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprensión do proceso de investigación comercial dende un punto de vista teórico e aplicado.	B1 B13	C6	
Manexo das técnicas máis empregadas na recolección e análise da información.	B1 B13	C6	
Capacidade de abordar de xeito eficaz actividades relacionadas co proceso de investigación comercial.	B1 B5 B13	C6	D3

Contidos	
Tema	
Tema 1: O papel da investigación comercial	Obxectivos do tema. Concepto. Aplicacións. Limitacións. Consideracións éticas. Tipos de investigación. Etapas. Fontes de información.
Tema 2: Investigación exploratoria. Técnicas cualitativas	Obxectivos do tema. Características. Reunión de grupos. Entrevista en profundidade. Técnicas proyectivas. Observación.
Tema 3: Investigación causal e descriptiva. Técnicas cuantitativas	Obxectivos do tema. Características. Experimentación. Enquisas ad hoc. Enquisas periódicas.
Tema 4: Medición e escalas	Obxectivos do tema. Medición e propiedades das escalas. Escalas básicas. Escalas comparativas. Escalas non comparativas. Creación de escalas. Avaliación das escalas.
Tema 5: Deseño do cuestionario	Obxectivos do tema. Concepto e funcións do cuestionario. Tipos de preguntas. Elaboración das preguntas. Estrutura e secuencia do cuestionario. Pretest do cuestionario.
Tema 6: Deseño e procedemento de muestreo	Obxectivos do tema. Conceptos básicos. Etapas na selección da mostra. Muestreo non probabilístico. Muestreo probabilístico. Cálculo do tamaño da mostra.
Tema 7: Análise dos datos	Obxectivos do tema. Consideracións previas. Etapas. Codificación. Análise univariante. Análise bivariante. Análise multivariante.
Tema 8: Elaboración do informe	Obxectivos do tema. Importancia do informe. Estrutura do informe. Presentación.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	29	30	59
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	31	51
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Probas de resposta curta	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación dos obxectivos e contidos da materia, metodoloxía de traballo e sistemas de avaliación.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia, complementada co uso de medios audiovisuais e a formulación de cuestións dirixidas aos estudantes para facilitar a aprendizaxe. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material colgado en faitic, co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas devanditas cuestións.
Resolución de problemas e/ou exercicios	En cada práctica realizaranse actividades (aplicación de conceptos, exercicios ou casos de estudo) coa finalidade de aplicar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos nas sesións maxistras. Os estudantes traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor. Estas sesións prácticas terán lugar en seminarios ou aulas de informática.
Prácticas autónomas a través de TIC	Ao finalizar un tema teórico abrírase un test na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvolto na sesión maxistral. Trátase de actividades non presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno e que deberán realizarse nos prazos sinalados.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada estudante solicitaralle ao profesor as aclaracións que estime oportunas para comprender mellor a materia e desenvolver con éxito as actividades propostas. Ademais o profesor establecerá ao principio de curso un horario para tutorías individuais ao que o alumno pode acudir para resolver calquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas e/ou exercicios	A valoración neste contexto pode consistir na entrega de exercicios, exposicións orais ou a realización dun test.	40	B1 B5 B13	C6	D3
Prácticas autónomas a través de TIC	Avaliaráse a resolución dos cuestionarios vinculados ás sesións maxistras.	10	B13	C6	D3
Probas de resposta curta	Proba escrita que inclúe preguntas directas e breves sobre aspectos concretos do programa da materia. Será necesario aprobar esta proba para avaliar o resto.	50	B1 B5	C6	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario obter unha puntuación mínima de cinco puntos, sendo **condición imprescindible obter como mínimo un 2** (sobre 5) na proba de resposta curta.

A puntuación obtida nas prácticas mantense na convocatoria de xuño e xullo do curso académico en vigor pero non se gardará para cursos sucesivos.

A data dos exames pódese consultar no seguinte enlace: <http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información
Fernández Nogales, A., Investigación y técnicas de mercados , Segunda edición,
Malhotra, N.K., Investigación de mercados. Conceptos esenciales ,

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dirección comercial I/V03G020V01403

Dirección comercial II/V03G020V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Planificación financeira				
Materia	Planificación financeira			
Código	V03G020V01702			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Cibrán Ferraz, María Pilar			
Profesorado	Cibrán Ferraz, María Pilar			
Correo-e	pcibran@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é que o alumno saiba facer un diagnóstico das necesidades financeiras da empresa e elaborar a planificación financeira da mesma a curto e longo prazo.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Saber facer un diagnóstico das necesidades financeiras dunha empresa	B1 B2 B9 B10 B11 B12 B13 B14	C1 C5 C6 C7 C9 C10 C13 C14 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5
Elaborar a planificación financeira a curto prazo dunha empresa	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14	C1 C5 C6 C7 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5
Elaborar a planificación financeira a longo prazo dunha empresa	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14	C1 C5 C6 C7 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5

Contidos

Tema

Tema 1. Conceptos xerais de planificación financeira. Análise e interpretación de estados financeiros.

Tema 2. Diagnóstico económico-financeiro.

Tema 3. Estados financeiros previsionais a curto prazo.

Tema 4. Estados financeiros previsionais a longo prazo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	10	10	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	20	40
Prácticas en aulas de informática	20	30	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	18	20
Traballos e proxectos	2	18	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor, dos contidos mais relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos *teóricos. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de exercicios na aula como complemento das sesións maxistrais con resolución de problemas e/ou exercicios guiada polo docente.
Prácticas en aulas de informática	Resolución de exercicios e casos en folla excel en aula informática. Posibilidade de caso integral

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Aprendizaxe colaborativa entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aprendizaxe colaborativa entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	60	B1 C1 D1 B2 C5 D2 B3 C6 D3 B5 C7 D4 B8 C9 D5 B9 C10 B10 C11 B11 C12 B12 C13 B13 C14 B14 C15 C16
Traballos e proxectos	40	B1 C1 D1 B2 C5 D2 B3 C6 D3 B5 C7 D4 B8 C9 D5 B9 C10 B10 C11 B11 C12 B12 C13 B13 C14 B14 C15 C16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia hai que realizar os dous tipos de probas propostas, ambas as no exame final, resolución de exercicios e traballos e proxectos, e obter a nota mínima de aprobado en cada parte, aplicada a ponderación. Non se compensan notas inferiores ao aprobado de cada parte, nin se obtén nota final só cunha das partes do exame.

Condutas inadecuadas e prexudiciais para o normal funcionamento da clase e da convivencia poderán carrexar sancións.

Este esquema de avaliación é válida para todas as convocatorias.

As diferenzas entre sistemas de avaliación entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración de Empresas na Universidade de Vigo xustifícanse pola necesaria adaptación na medición da consecución dos mesmos resultados de aprendizaxe e adquisición de iguais competencias ás diferentes organizacións docentes de cada Centro, especialmente en canto a tipo de grupos e número medio de alumnos por grupo.

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

Cibrán, P.; Prado, C.; Huarte, C. y Crespo, M.A., **Planificación Financiera**, 2013,

Cibrán, P; Villanueva, M, **Gestión Financiera. Teoría y casos prácticos.**, 2005,

Cibrán, P; Villanueva, M; Fernández, T, **Planificación Financiera. Teoría y casos prácticos**, 2008,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202

Contabilidade financeira II/V03G020V01401

Decisións de investimento/V03G020V01402

Empresa: Contabilidade financeira I/V03G020V01301

Análise contable/V03G020V01601

Decisións de financiamento/V03G020V01501

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as *íneas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se *concibe flexible, en consecuencia, pode *requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégaselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Auditoría**

Materia	Auditoría			
Código	V03G020V01901			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Ruiz Blanco, María Silvia			
Profesorado	Ruiz Blanco, María Silvia			
Correo-e	sblanco@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia relaciónase especialmente cos contidos incluídos na materia de Contabilidade financeira de segundo curso. A auditoría financeira é unha das especializacións do profesional contable e os créditos da materia deben proporcionar ao alumno os coñecementos e habilidades básicos para un futuro desenvolvemento profesional neste ámbito concreto da *auditoria ou, máis xenérico, da contabilidade. A materia se *adecua ao perfil profesional e académico da titulación, xa que a *auditoria é unha especialización profesional que capacita para o desempeño de funcións propias da xerencia e o asesoramento empresarial.			
	Os campos profesionais nos que se proxecta son,, ademais da auditoría de contas, o deseño e planificación dunha contabilidade, a xestión contable, o asesoramento contable, entre outros.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Identificar o marco legal e institucional que regula a *auditoria de contas	B5	C6	
Identificar los procedimientos y prácticas específicas de la profesión de auditoria de cuentas.	B1	C6	
Aplicar os coñecementos adquiridos na propia materia e noutras de cursos previos, como as materias de contabilidade financeira, contabilidade de custos, análise contable e matemática das operacións financeiras a futuras situacións profesionais. Desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas específicos da materia.	B5 B10 B13	C8	D1
Buscar, identificar e interpretar os datos económicos que ofrece a empresa co obxectivo de propor os axustes de *auditoria adecuados	B1 B13	C16	

Contidos

Tema	
1. Fundamentos económicos e sociais.	1.1. A información empresarial: as contas anuais. 1.2. O control sobre a información contable. 1.3. Definición e *encuadramiento da *auditoria de contas. 1.4. O mercado da *auditoria de contas.
2. Contexto normativo da *auditoria de contas	2.1. O contexto económico-social, institucional e legal. 2.2. A ley e o reglamento de auditoria. 2.3. As normas técnicas.

3. Descrición do proceso dunha auditoría.	3.1. Visión global do proceso. 3.2. Aceptación do encargo. 3.3. Planificación: identificación de riscos, determinación da importancia relativa e documentación do traballo de planificación. 3.4. Execución: obtención de evidencias. 3.5. Emisión do informe.
4. *Auditoría do ciclo de compras-pagos.	4.1. Introducción. 4.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 4.3. Identificación de riscos específicos. 4.4. Obxectivos e procedementos.
5. *Auditoría do ciclo de vendas-pagos.	5.1. Introducción. 5.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 5.3. Identificación de riscos específicos. 5.4. Obxectivos e procedementos.
6. *Auditoría do ciclo conversión.	6.1. Introducción. 6.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 6.3. Identificación de riscos específicos. 6.4. Obxectivos e procedementos.
7. *Auditoría da área de inmaterializado material e inmaterial.	7.1. Introducción. 7.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 7.3. Identificación de riscos específicos. 7.4. Obxectivos e procedementos.
8. *Auditoría dos activos financeiros non comerciais.	8.1. Introducción. 8.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 8.3. Identificación de riscos específicos. 8.4. Obxectivos e procedementos.
9. *Auditoría dos pasivos financeiros non comerciais.	9.1. Introducción. 9.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 9.3. Identificación de riscos específicos. 9.4. Obxectivos e procedementos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	15	30	45
Resolución de problemas e/ou exercicios	12.5	25	37.5
Sesión maxistral	15	30	45
Outras	7.5	15	22.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Actividade na que se formulan problemas ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de casos concretos co obxectivo de detectar incorreccións contables, propor as correccións oportunas e determinar o seu efecto no informe de auditoría
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. O profesor pode solicitar a participación dos alumnos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Esta actividade implica a supervisión do traballo realizado polo alumno por parte do profesor co fin de resolver as dúbidas que poidan xurdir e non como un método de avaliación. É importante que o alumno participe activamente e solicite as explicacións que necesite.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Todos os exercicios e problemas que se expoñen, tanto como traballo autónomo ou como traballo na aula, son corrixiados na aula. Dispónse dun horario de *tutorías para que os alumnos resolvan dúbidas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballos de aula	Realización de traballos ou problemas por parte do alumno	15-20	B1 B5 B10 B13	C8 C16	D1
Resolución de problemas e/ou exercicios	realización dun exame teórico-practico co contido da materia	70-60	B1 B5	C6 C8 C16	
Outras	Probas diversas sobre cuestións concretas para avaliar o grao de comprensión da materia e expor accións de mellora.	15-20		C6 C8 C16	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A aplicación concreta das metodoloxías de avaliación continua pode diferir entre centros, debido ás particularidades de cada un deles. Así mesmo, estas metodoloxías son de aprendizaxe e deben servir para axudar a preparar o exame final. Por iso, a puntuación obtida a través da avaliación continua aplicarase exclusivamente ás convocatorias correspondentes ao curso académico no que se realicen. O criterio de avaliación manterase en todas as convocatorias, sexan ordinarias ou extraordinarias. Excepcionalmente e sempre que estea debidamente xustificado, poderase avaliar ao alumno exclusivamente coa nota do exame final.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán as aprobadas pola Xunta de Centro para o curso 2016-2017 e poden ser consultadas na páxina web da Facultade.

<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

Arenas, P. , Moreno, A., **Introducción a la auditoría financiera. Teoría y casos prácticos**, 2012,

De la Peña Gutiérrez, A., **Auditoría: un enfoque práctico.**, 2008,

Alvarado Riquelme, M, **La auditoría financiera.Casos prácticos de auditoría de cuentas anuales elaborados bajo principios nacionales e internacionales.**, 2008,

Segovia San Juan, I. et al., **Teoría de la auditoría financiera**, 2011,

Orta Pérez et al., **Fundamentos teóricos de la auditoría financiera**, 2012,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202

Contabilidade financeira II/V03G020V01401

Empresa: Contabilidade financeira I/V03G020V01301

Análise contable/V03G020V01601

Contabilidade de custos/V03G020V01602

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social**

Materia	Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social			
Código	V03G020V01902			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira para a empresa**

Materia	Lingua estranxeira para a empresa			
Código	V03G020V01903			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Réxime fiscal da empresa II**

Materia	Réxime fiscal da empresa II			
Código	V03G020V01904			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía do traballo**

Materia	Socioloxía do traballo			
Código	V03G020V01905			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión da innovación**

Materia	Xestión da innovación			
Código	V03G020V01906			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Creación e viabilidad de empresas**

Materia	Creación e viabilidad de empresas			
Código	V03G020V01907			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Diseño de sistemas de control orzamentario**

Materia	Diseño de sistemas de control orzamentario			
Código	V03G020V01908			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Mercados financieros**

Materia	Mercados financieros			
Código	V03G020V01909			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Mercadotecnia sectorial				
Materia	Mercadotecnia sectorial			
Código	V03G020V01910			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	García Rodríguez, María José			
Profesorado	García Rodríguez, María José			
Correo-e	mjgarcia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)Esta materia identifica distintos campos de actividad en los que se requieren prácticas diferenciales de marketing adaptadas a las características particulares de comercialización. Estudio de las estrategias de marketing adecuadas para estos tipos de empresas.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprensión e coñecemento dos conceptos e el contido actual de las distintas aplicaciones de mercadotecnia sectorial e o seu papel en las empresas	B1	C5	D1
	B2	C6	D3
	B5	C7	D4
	B9	C9	
	B13		

Capacidade de aplicación dos conceptos del mercadotecnia sectorial en casos de empresas	B1	C9	D1
	B2	C10	D3
	B5	C13	D4
	B8	C14	D5
	B9	C16	
	B10		
	B11		
	B13		
	B14		

Contidos

Tema

1. Mercadotecnia de servizos
 - 1.1. Mercadotecnia turística
 - 1.2. Mercadotecnia bancaria
 - 1.3. Mercadotecnia sanitaria
2. Mercadotecnia industrial
3. Mercadotecnia non lucrativa
 - 3.1. Mercadotecnia social
 - 3.2. Mercadotecnia política
 - 3.3. Mercadotecnia nas organizacións non lucrativas
 - 3.4. Mercadotecnia pública

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	19.5	0	19.5
Titoría en grupo	5	0	5
Prácticas de laboratorio	22.5	18	40.5
Estudo de casos/análises de situacións	0	14.5	14.5
Presentacións/exposicións	0	10	10
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Probas de resposta curta	1.5	30	31.5
Traballos e proxectos	0	27.5	27.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición de los contenidos de la materia con la participación del alumnado
Titoría en grupo	Primeras sesiones de trabajo para explicar la forma de elaboración y exposición de los trabajos y para formar y poner en marcha los grupos
Prácticas de laboratorio	Resolución de casos prácticos y ejercicios relacionados con los contenidos de la materia. Trabajo en grupo. Exposición de trabajos sobre la materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Realización de trabajos sobre las aplicaciones sectoriales de marketing
Presentacións/exposición	Realización de las exposiciones de los trabajos presentados.
Actividades introdutorias	Presentación de la asignatura con sus contenidos básicos y planificación del trabajo del curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Atenderanse as dúbidas dos alumnos na materia
Prácticas de laboratorio	Realizaranse aplicacións prácticas do contido da materia

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas de laboratorio	Asistencia, participación y desarrollo de casos prácticos en las clases	10	B1 B2 B5 B9 B11 B14	C9 C10 C13 C14 C16	D1 D3 D4
Estudo de casos/análises de situacións	Elaboración de trabajos prácticos	10	B1 B2 B5 B9 B11 B13 B14	C9 C10 C13 C14 C16	D1 D3 D4 D5
Presentacións/exposicións	Exposición de trabajos prácticos	15	B1 B5 B8 B10		
Probas de resposta curta	Examen sobre los contenidos de la materia	40	B5	C5 C6 C7	
Traballos e proxectos	Entrega y exposición de trabajos teóricos de la materia	25	B1 B5 B9 B13	C9 C14 C16	D1 D3 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia con avaliación continua hai que obter un mínimo de cinco puntos coa suma de todas as actividades realizadas durante o curso e asistir como mínimo a un 80% das clases teóricas e prácticas.

Non se avaliarán os traballos aos alumnos que non os expoñan en clase na data prevista no calendario da materia. Cando sexa por causa xustificada poderán realizar outro traballo asignado polo profesor que exporán segundo o calendario da materia.

Os alumnos que non poidan seguir a avaliación continua serán examinados mediante unha proba escrita de todo o contido da materia valorada sobre 10 puntos que non necesariamente coincidirá coa do resto dos alumnos.

Os alumnos que non poidan seguir a avaliación continua serán examinados mediante unha proba escrita valorada sobre 10 puntos na que se avaliarán contidos teóricos e prácticos da materia.

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:
<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

Grande Esteban, Idefonso, **Marketing de los servicios**, ESIC,
 Barranco, F.J., **Marketing político y electoral**, Pirámide,
 Acerenza, M., **Fundamentos del marketing turístico**, Eduforma y Trillas,
 Kotler, P.; Lee, N., **Marketing en el sector público: todas las claves para su mejora**, Pearson,
 Alcaide, J.C.; **Marketing bancario relacional**, Mc Graw-Hill,
 Dwyer, F.R.; Tanner, J.F., **Marketing industrial. Conexión entre la estrategia, las relaciones y el aprendizaje**, Mc Graw- Hill,
 Mendive, D., **Marketing social**, Cuatro vientos,
 Lamata, F.; Conde J.; Martínez M.; Horno, M., **Marketing sanitario**, Díaz de Santos,

BIBLIOGRAFIA BASICA (máximo 3 libros)

- Martínez, A.; Rodríguez, C. e Gutiérrez, R. *Inferencia Estadística, un enfoque clásico*. Madrid: Pirámide, 1993.
- Martín-Pliego López, F. J. e Ruiz-Maya Pérez, L. *Fundamentos de Inferencia Estadística*. Madrid: Thomson, 2005.
- Martín-Pliego López, F. J., Montero Lorenzo, J.M. e Ruiz-Maya Pérez, L. *Problemas de Inferencia Estadística*. Madrid: Thomson, 2005.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

- Baró Llinás, J. *Inferencia Estadística. Aplicaciones Económico-Empresariales*. Barcelona: Parramón, 1993.

- Casas Sánchez, J.M. y otros. *Ejercicios de inferencia estadística y muestreo para economía y administración de empresas*. Madrid: Ediciones Pirámide, 2006
- Cristóbal Cristóbal, J. A. *Inferencia Estadística*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza, 1992
- Cuadras, C. M. *Problemas de Probabilidad y Estadística*. Barcelona: PPU, 1985.
- Peña, D. *Fundamentos de Estadística*. Madrid: Alianza Editorial, 2001.
- Peña, D. *Regresión y diseño de experimentos*. Madrid: Alianza Editorial, 2002.
- Tusell, F. e Garín, A. *Problemas de Probabilidad e Inferencia Estadística*. Madrid: Tebar Flores, 1991.
- Visauta, B. *Análisis estadístico con SPSS 14. 3ª edición*. Madrid: McGraw-Hill, 2007.

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dirección comercial I/V03G020V01403

Dirección comercial II/V03G020V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS**Simulación e control interno de empresas**

Materia	Simulación e control interno de empresas			
Código	V03G020V01911			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Técnicas operativas estadísticas**

Materia	Técnicas operativas estadísticas			
Código	V03G020V01912			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito do comercio internacional				
Materia	Dereito do comercio internacional			
Código	V03G020V01921			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Torres Pérez, Francisco José			
Profesorado	Picatoste Bobillo, Victoria Amalia Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e	ftorres@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Dereito do Comercio Internacional é unha materia optativa que se cursa no primeiro cuadrimestre do cuarto ano de Grao en Administración de Empresas.			
	Nela examínanse, dende o punto de vista xurídico, as figuras contractuais mais utilizadas ou características do tráfico xurídico mercantil no ámbito internacional.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecemento do ámbito institucional no que se desenvolve o comercio internacional.	B1	
Análise das fontes normativas que regulan o comercio internacional e do procedemento da súa procura e aplicación.	B1 B2 B10	C5
Dominio dos conceptos xurídicos mais relevantes do entorno internacional e que reesulten necesarios para a resolución de casos de comercio internacional.	B1 B5 B9 B10	
Resolución de casos e elaboración de informes relacionados coa materia.	B1 B5 B10	C7 C12 C13

Contidos

Tema	
Tema 1. Marco institucional e fontes do Dereito do Comercio Internacional.	A) Marco Institucional. B) As fontes: 1. A ""Nova Lex Mercatoria". 2. O Regulamento "Roma I". 3. O Código civil.
Tema 2. O empresario extranxeiro.	A) O empresario extranxeiro individual. B) O empresario extranxeiro social.

Tema 3: Propiedad Industrial e Intelectual. Dereito da Competencia.	A) A protección dos bens inmateriais. B) Normativa internacional. C) A defensa dos dereitos da propiedade industrial e intelectual. D) Normativa reguladora da competencia.
Tema 4: A compravenda internacional (I).	A) Introducción: A Convención de Viena de 1980. B) A formación do contrato.
Tema 5: A compravenda internacional (II).	C) A transmisión do risco. D) As obrigas das partes. E) O incumprimento do contrato.
Tema 6: Os INCOTERMS.	A) Introducción: Os INCOTERMS 2010. B) Termos válidos para calquera medio de transporte C) Termos válidos para transporte marítimo.
Tema 7: Contratos de distribución e cooperación.	A) Contrato de comisión. B) Contrato de axencia. C) Contrato de concesión mercantil. D) Contrato de franquicia.
Tema 8: Contratos de transporte (1).	A) Contrato internacional de transporte por estrada. B) Contrato internacional de transporte marítimo de mercadorías.
Tema 9: Contratos de transporte (2).	A) Contrato internacional de transporte aéreo. B) Contrato internacional de transporte de mercadorías por ferrocarril. C) Contrato internacional de transporte multimodal.
Tema 10: Instrumentos de pago e cobro.	A) Títulos valores. B) Transferencias bancarias, C) Créditos documentarios.
Tema 11: As garantías contractuais.	A) As garantías: concepto e clases. B) A fianza e o aval. C) As garantías independentes.
Tema 12: A crise económica do empresario. A resolución de conflitos.	A) Procedementos concursais. B) A resolución de conflitos en vía xudicial. C) Alternativas á resolución de conflitos en vía xudicial.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	27	20	47
Sesión maxistral	22	40	62
Informes/memorias de prácticas	0	20	20
Probos de tipo test	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Clases de carácter presencial nas que se propondrán aqueles aspectos da materia mais relevantes na práctica, principalmente a través do prantexamento e análise de casos, resolución de cuestionarios e casos prácticos e estudo de documentación.
Sesión maxistral	Neste tipo de docencia presencial, o profesor exporá e explicará os aspectos mais relevantes dos distintos temas que integran o programa da materia explicitado no apartado "contidos".

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Tanto nas sesións maxistrais coma nos horarios de titorización previstos pola vixente normativa, o Profesor atenderá as dúbidas e cuestión que se prantexen polos alumnos en relación á materia explicada. Nas prácticas de laboratorio o profesor atenderá de forma individual ou en grupo as cuestión que prantexen os alumnos en relación ás actividades desenvolvidas na mesma.
Prácticas de laboratorio	Tanto nas sesións maxistrais coma nos horarios de titorización previstos pola vixente normativa, o Profesor atenderá as dúbidas e cuestión que se prantexen polos alumnos en relación á materia explicada. Nas prácticas de laboratorio o profesor atenderá de forma individual ou en grupo as cuestión que prantexen os alumnos en relación ás actividades desenvolvidas na mesma.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas de laboratorio	Nas prácticas de laboratorio presentaránse, para a súa contestación por escrito e correspondente avaliación, cuestionarios sobre a materia explicada nas sesións maxistras. Avaliaráse tamén a acertada resolución ou prantexamento dos casos prácticos que se propoñan, a presentación de pequenos traballos ou informes previamente indicados polo profesor e, en xeral a activa participación neste tipo de sesións.	50	B1 B2 B5 B9 B10	C12 C13
Probas de tipo test	O exame final consistirá na presentación dunha batería de preguntas tipo test sobre a materia explicada nas sesións maxistras que, no seu caso, poderán ser combinadas con outras cuestións que se prantexen baixo outros formatos, que debrán ser desenvolvidas por escrito polo alumno.	50	B1	C7

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final terá un valor máximo de 5 puntos sobre a nota final computada sobre 10. Deses 5 puntos, 0,5 puntos outorgaríanse, a criterio do profesor, aos estudantes que teñan unha participación máis activa nas clases teóricas e prácticas.

O traballo contínuo nas prácticas terá un valor máximo de 5 puntos sobre a nota final computada sobre 10. Cada unha das prácticas previstas computará sobre a nota final. A nota acadada neste apartado, gardarásese, no seu caso para o exame do mes de xullo.

Para que a nota da avaliación contínuo nas prácticas sume á do examen final, deberá obterse neste examen final unha cualificación mínima de 1,7 puntos (calculados sobre un total de 5 puntos).

Datas dos exames: consultar páxina web da Facultad:

<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

Esplugues Mota, Carlos, **Derecho del Comercio Internacional**, Valencia, Tirant lo Blanch,
Calvo Caravaca, Alfonso-Luis y Carrascosa González, Javier (directores), **Derecho del Comercio Internacional**, COLEX,
Esteban de la Rosa, **Legislación de los Negocios Internacionales**, Madrid, Tecnos,
Alvarez González, Santiago, **Legislación de Derecho Internacional Privado**, Granada, Comares,
Sánchez Lorenzo, Sixto A., **Cláusulas en los contratos internacionales**, Barcelona, Atelier,
AAVV, **Memento práctico de contratos mercantiles**, Madrid, Ediciones Francis y Taylor,

Ao longo das clases teóricas e prácticas iránse facilitando outras referencias bibliográficas, documentais e outros materiais relacionados coa materia.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil/V03G020V01205

Outros comentarios

Recoméndase o seguimento das sesións, tanto teóricas coma prácticas, asistindo ás mesmas provisto el alumno dos textos legais que se indiquen polo profesor.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Enxeñaría financeira**

Materia	Enxeñaría financeira			
Código	V03G020V01922			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Pisón Fernández, Irene Clara			
Profesorado	Lago Velando, Ángeles Pisón Fernández, Irene Clara			
Correo-e	pison@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Abordaranse modelos de valoración de activos tanto de renda fixa como variable.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Posuír e comprender coñecementos sobre valoración	B1	C6	D1
	B3	C7	
	B5	C9	
	B7	C10	
	B10	C12	
	B11		
	B13		
	B14		

(*)Aplicar los conocimientos a posibles situaciones profesionales en el ámbito de los productos financieros derivados.	B2 B6 B8 B9	C13 C16	D5
Reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos sobre a valoración de activos	B2	C11	
Transmitir información e resultados de valoración de activos	B6 B7 B13		D5

Contidos

Tema

1.- Introducción aos produtos financeiros derivados

- 1.1. Concepto
- 1.2. Tipoloxía
- 1.3. Operativa
- 1.4. Os mercados de derivados máis importantes do mundo.

2.- Produtos derivados *OTC

- 2.1. *FRA
 - 2.1.1. Concepto
 - 2.1.2. Tipoloxía
 - 2.1.3. Operativa
 - 2.1.4. Casos prácticos
- 2.2. *SWAP
 - 2.2.1. Concepto
 - 2.2.2. Tipoloxía
 - 2.2.3. Operativa
 - 2.2.4. Casos prácticos
- 2.3. *CAP, *FLOOR, COLAR
 - 2.3.1. Concepto
 - 2.3.2. Tipoloxía
 - 2.3.3. Operativa
 - 2.3.4. Casos prácticos

3.- Produtos derivados en mercados organizados.

- 3.1. FUTUROS
 - 3.1.1. Concepto
 - 3.1.2. Tipoloxía
 - 3.1.3. Operativa
 - 3.1.4. Casos prácticos
- 3.2. OPCIÓN S
 - 3.2.1. Concepto
 - 3.2.2. Tipoloxía
 - 3.2.3. Operativa
 - 3.2.4. Casos prácticos

4. Produtos estruturados

- 4.1. Concepto
- 4.2. Tipoloxía
- 4.3. Casos Prácticos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	22.5	45	67.5
Titoría en grupo	5	7	12
Sesión maxistral	22.5	45	67.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Explicación e resolución das aplicacións prácticas da materia en grupo reducido.
Titoría en grupo	Resolución de problemas e dúbidas comúns. Avaliación dos resultados que se incorporan á nota final

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	
Titoría en grupo	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Titoría en grupo	Avaliación de contido parcial da materia en grupo reducido de xeito individual	10	B2 B5		
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame global da materia que comprende contidos teóricos e prácticos. Pedirase unha cualificación mínima nesta proba.	90	B1 B3 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B13 B14	C6 C7 C9 C10 C11 C12 C13 C16	D1 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

Pisón Fernández, Irene, **Dirección y Gestión Financiera de la Empresa**, Pirámide,
Lamothe Fernández, Prosper y Pérez Somalo, Miguel, **Opciones Financieras y Productos estructurados**, MC Graw Hill,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202
 Estatística: Estatística/V03G020V01204
 Decisións de investimento/V03G020V01402
 Decisións de financiamento/V03G020V01501
 Valoración de activos/V03G020V01604

DATOS IDENTIFICATIVOS**Finanzas internacionais**

Materia	Finanzas internacionais			
Código	V03G020V01923			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Martínez Cobas, Francisco Javier			
Profesorado	Martínez Cobas, Francisco Javier			
Correo-e	xmcobas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia presenta unha visión do sistema financeiro internacional e dos seus mercados, así como das decisións financeiras da empresa en relación ao comercio e ao investimento internacional			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
comprender o funcionamento do sistema monetario internacional	A1	B1	C4	D3
comprender o funcionamento do sistema financeiro internacional e coñecer as súas institucións e mercados	A2	B2	C5	D4
aprender a internacionalizar unha empresa nas súas necesidades de inversión e financiamento		B3	C7	
		B14	C8	
			C13	
			C16	

Contidos

Tema	
1.- Sistema monetario internacional	1.1.- A globalización 1.2.- Historia do sistema monetario internacional 1.3. Situación actual
2.- Sistema financeiro internacional	2.1.- Introducción 2.2.- Institucións financeiras internacionais 2.3.- Mercados financeiros internacionais

3.- Mercados financeiros internacionais

- 3.1.- Introduccción
- 3.2.- Mercado de divisas
- 3.3.- Mercado de créditos
- 3.4.- Mercado de obrigas
- 3.5.- Mercados de accións
- 3.6.- Mercados de derivados

4.- Financiamento empresarial internacional

- 4.1.- Comercio internacional
- 4.2.- Investimento internacional

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	60	90
Prácticas en aulas de informática	20	38	58
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición conceptual e descrición do sistema monetario e financeiro internacional e das necesidades empresariais en lóxica internacional
Prácticas en aulas de informática	Tratamento de casos reais de financiamento e investimento internacional

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Posibilidade de atención noutros idiomas (inglés, francés, castelán, portugués)
Prácticas en aulas de informática	Posibilidade de atención noutros idiomas (inglés, francés, castelán, portugués)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Sesión maxistral	Asistencia e participación	15	B1 B2 B3 B14	C8	D3 D4
Prácticas en aulas de informática	Asistencia e participación	15	A2	B1 B3	C5 C7 C8 C13 C16
Probas de tipo test	Realización	70			C4 C5 C7 C8 C13 C16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Consultar datas de exames na páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA:

Arteaga, J. et al. Manual de la internacionalización, Madrid, ICEX - CECO, Madrid, 2013.

Eun, C. Resnick, B. *International financial management*, Mc Graw-Hill, 2014.

Duran Herrera, JJ. Estrategia y economía de la empresa multinacional, Pirámide, 2004.

FUENTES DE INFORMACIÓN EN INTERNET

<http://www.bancomundial.org/>

<http://www.ecb.int/ecb/html/index.es.html>

<http://www.imf.org/external/index.htm>

<http://unctad.org/es/Paginas/Home.aspx>

<http://www.cincodias.com/>

<http://www.expansion.com/>

<http://www.ft.com/home/uk>

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dirección estratéxica internacional/V03G020V01603

Dereito do comercio internacional/V03G020V01921

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202

Decisións de investimento/V03G020V01402

Decisións de financiamento/V03G020V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión do coñecemento e a innovación tecnolóxica**

Materia	Xestión do coñecemento e a innovación tecnolóxica			
Código	V03G020V01925			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Galego Inglés			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Vázquez Vicente, Xosé Henrique			
Profesorado	Vázquez Vicente, Xosé Henrique			
Correo-e	xhvv@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/xhvv			
Descrición xeral	A materia sulña os retos inducidos pola economía do coñecemento, destaca o porqué da necesidade de innovar nese contexto, e profundiza nas ferramentas que se poden usar para sistematizar a I+D+i. Se ben o obxecto de estudo prioritario será o da empresa, ao longo do curso evidenciarase que a xestión do coñecemento e da innovación posúe un extenso ámbito de aplicación alén do mundo dos negocios. Os fundamentos da materia cumpriran tamén deste xeito un rol importante na dinamización do cambio en calquera tipo de organización; dende unha ONG para o desenvolvemento, un sindicato, ou unha asociación ecoloxista, por exemplo, ata a propia administración pública.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Entender en que consiste a economía do coñecemento e o papel que nela xoga a xestión da innovación	A3	B1 B2	C1 C3	
Capacidade de análise das principais forzas que moven o ecosistema de innovación	A2	B1 B2	C1 C3	
Capacidade de análise dos procesos internos da empresa que condicionan o seu potencial de innovación	A4	B2	C1 C3	D2
Capacidade creativa para enxergar novos proxectos de innovación, avalialos con rigor, e implementalos	A2 A3	B1	C1	D2

Contidos

Tema	
TEMA 1: ¿Por que "xestión da innovación"? Da economía industrial á economía do coñecemento	A economía mundial en perspectiva. Evolución nas claves do crecemento e converxencia. O novo sistema tecnolóxico: microelectrónica e biotecnoloxía. A economía do coñecemento: máis que bits. A empresa ante o novo contorno: o Plan de Innovación.

TEMA 2: Cambio tecnolóxico e sistemas nacionais de innovación	Tecnoloxía e innovación: definición e tipoloxías. Configuración dos Sistemas Nacionais de Innovación. O Sistema Ciencia-Tecnoloxía-Industria: o papel das universidades.
TEMA 3: Formas de protección da innovación	A propiedade industrial. As patentes. Modelo de utilidade. Modelo e debuxo industrial. Know-how. Signos distintivos.
TEMA 4: A elaboración dunha diagnose: dos insights do entorno ás novas ideas para o mercado	Vixilancia tecnolóxica. Prospectiva tecnolóxica. Auditoría tecnolóxica.
TEMA 5: A importancia de ter estratexia para xerar unha carteira de proxectos	Coherencia estratéxica. Estratexias de innovación. Estratexias tecnolóxicas. Interrelación: que é primeiro?
TEMA 6: Como implementar un proxecto? Estructura organizativa, sistemas de control e liderazgo.	Estructuras organizativas para estimular o cambio e a innovación. Mecanismos de coordinación para a innovación. A vertente tecnolóxica dos sistemas de control e incentivos. Sistemas de participación do persoal. A fluidez dos cambios: formación, comunicación e liderazgo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	29	30	59
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	10	20
Traballos tutelados	10	20	30
Outros	0	10	10
Probas de tipo test	2	28	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Sesión maxistral	Exposición das bases teóricas e orientación por parte do profesor sobre os contidos do programa. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material entregado polo profesor, co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas cuestións e preguntas expostas ao longo da clase.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada sesión propón unha actividade guiada polo profesor para poñer en práctica os coñecementos adquiridos nas sesións maxistrais.
Traballos tutelados	Nestas sesións tamén se contará co apoio do profesor, pero os estudantes traballarán en equipo e autónomamente para desenvolver un plan de innovación propio. Para este traballo é esencial ter absorbido os coñecementos das sesións maxistrais e desenvolver as habilidades adecuadas durante a resolución dos problemas/exercicios.
Outros	Trátase de actividades voluntarias relacionadas con lecturas e exercicios de carácter complementario, así como de estimular a participación proactiva tanto nas sesións maxistrais como prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	
Traballos tutelados	

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballos tutelados	O traballo consiste na elaboración dun plan de innovación seguindo o modelo proporcionado polo profesor e dispoñible en FAITIC. Serán criterios de avaliación dos traballos os seguintes: PRESENTACIÓN FORMAL: O índice estará o máis desagregado posible e indicará a páxina na que se atopa cada item. Todas as cifras incluídas en texto, cadros, gráficos e figuras deberán explicitar a fonte. As citas literais deberán ir entre aspas e acompañadas da fonte da que se extraen. Se non son literais, citarase só a fonte. A detección dun plaxio será castigada coa maior das sancións segundo os Estatutos da Universidade de Vigo. As fontes -documentais, orais, informáticas...- deberán recollerse todas nun apartado final. NIVEL E CALIDADE DA PROFUNDIZACIÓN TEMÁTICA CAPACIDADE DE ANÁLISE Estructuración e análise crítica da información Orixinalidade e rigorosidade argumental EXPOSICIÓN FINAL Fluidez da presentación Capacidade de convicción	40	A2 A3 A4	B1 B2	C1 C3	D2
Outros	Actitude proactiva a través da participación nas aulas teóricas e prácticas, lecturas complementarias ou exposicións.	10	A4	B1 B2		D2
Probas de tipo test	O exame constará de 20 preguntas tipo test de resposta única, con 4 respostas posibles. Cada pregunta correcta suma 1 punto e cada erro resta 0.33 puntos. Esta proba tipo test poderá substituírse nalgunha das convocatorias por enunciados sobre os que o/a estudante deberá mostrar o seu acordo ou desacordo, e explicar os argumentos da súa resposta. Existen exemplos de ámbolos dous tipos de exames en faitic.	50	A3	B1 B2	C1 C3	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia é necesario aprobar o test e o traballo de maneira independente. É necesario obter un 50% da nota no traballo, por tanto, así como un 50% da nota na proba tipo test. Estes son os mínimos para aprobar a materia.

Por outro lado, a puntuación pola participación e realización de todas as tarefas definidas mantense nas convocatorias do curso académico e non se gardará para cursos sucesivos.

Calquera estudante que participe no 15% das probas de avaliación do programa non poderá figurar nas cualificacións finais como "non presentado".

Calendario de exames dispoñible en: <http://fcee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Bibliografía. Fontes de información

Tidd, Joe e Bessant, John, **Managing Innovation: Integrating technological, market and organizational change**, Wiley,

Tidd, Joe e Bessant, John, **Managing Innovation: Integrating technological, market and organizational change**, Wiley,

Fernández Sánchez, Esteban, **Estrategia de innovación**, Thomson,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Decisións de investimento/V03G020V01402

Decisións de financiamento/V03G020V01501

Creación e viabilidade de empresas/V03G020V01907

Deseño de sistemas de control orzamentario/V03G020V01908

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Investigación comercial/V03G020V01701

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Historia económica/V03G020V01103

Dirección de operacións/V03G020V01302

Análise contable/V03G020V01601

Socioloxía do traballo/V03G020V01905

Outros comentarios

As sesións maxistrais trasladan uns contidos que é preciso relacionar con outros contidos da asignatura e de outras materias como a estadística, a investigación de mercados, o dereito ou a economía da empresa.

As sesións prácticas esixen dos estudantes unha actitude proactiva e creativa difícilmente esaxerable. O pensamento lateral e o output innovador no plan de innovación e nos propios exercicios guiados polo profesor son elementos clave na avaliación das prácticas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Contabilidade financeira avanzada**

Materia	Contabilidade financeira avanzada			
Código	V03G020V01926			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Vila Biglieri, Jorge Eduardo			
Profesorado	Vila Biglieri, Jorge Eduardo			
Correo-e	biglieri@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Contabilidad financiera de carácter práctico			

Competencias

Código	
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer, comprender e saber utilizar os distintos niveis normativos (internacional e nacional) que regulan a emisión de información contable por parte das empresas	B3	C4	
Coñecer, comprender e saber aplicar ferramentas de toma de decisións	B4	C6	D5
Utilizar follas de cálculo para rexistrar e presentar información financeira	B3		

Contidos

Tema	
Introdución á Contabilidade Financeira Avanzada	Tipos de contabilidades Emisores de normas contables Federal Accounting Standards Board (*FASB) International Accounting Standards Board (IASB) Instituto de Contabilidade e Auditoría de Contas (ICAC)
Toma de *decisións	Importancia de la toma de decisións en *incertidubre Custos e ingresos relevantes *Parametros básicos e derivados de *laTeoría das Limitacións Ferramentas do *Thinking *Process A xestión de proxectos
Estados Financeiros de organizacións non lucrativas.	Obxectivo Estado de posición financeira (Balance) Estado de perdas e ganancias Estado dos fluxos de efectivo Exemplos
*Businesses *Combinations (*Spanish *regulation *and *IFRS 3)	*Basic *concepts *Kinds *of *company Dáche *of *acquisition *Cost *of *the *combination *Goodwill *Examples Especial *reference *to *the *Spanish *accounting *regulation

Imposto sobre ganancias (**NIC 12)

Objetivos
Alcance
Definición
Base fiscal
Reconocimiento de activos e pasivos por impuestos corrientes e impuestos diferidos
Diferencias *temporarias impositivas
Combinación de negocios
Activos contabilizados por su valor razonable
Fondo de comercio
Registro inicial de un activo o pasivo
Diferencias *temporarias *deducibles
Fondo de comercio negativo
Perdas e créditos fiscales no utilizados

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	25	50	75
Prácticas en aulas de informática	12	24	36
Probas de resposta curta	3	0	3
Traballos e proxectos	6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Requírese a participación activa do alumnado na aula a través de exposicións e debates. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material entregado polo profesor e que se consulte a bibliografía recomendada para completar a información co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas cuestións e preguntas suscitadas ao longo da clase. En **ningun caso as transparencias entregadas polo profesor constitúen material suficiente sobre o contido da *materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade sobre as cuestións suscitadas e/ou exercicios relacionados. Os estudantes deben desenvolver as solucións adecuadas a través de aplicación de métodos ou procedementos fórmulas ou **algoritmos e a interpretación dos resultados. A miúdo utilízase para complementar a lección *maxistral.
Prácticas en aulas de informática	Nestas sesións de laboratorio informático aplícanse os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para realizar supostos prácticos coa axuda de ferramentas de ofimática, aplicacións *gratuítas, bases de datos e información dispoñible en internet. Os alumnos traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Control do proceso de aprendizaxe dos alumnos e avaliación dos coñecementos en grupos reducidos a partir de actividades avaliábeis propostas polo profesor e a súa resolución e interacción con outros alumnos.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Control do proceso de aprendizaxe dos alumnos e avaliación dos coñecementos en grupos reducidos a partir de actividades avaliábeis propostas polo profesor e a súa resolución e interacción con outros alumnos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Probas de resposta curta	Preguntas relacionadas co temario	50	B3	C4	
			B4	C6	
Traballos e proxectos	Traballos relacionados con empresas reais e normativa contable	50	B3	C4	D5
				C6	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A presentación correcta dos traballos propostos permite superar a materia. Adicionalmente, os estudantes poderán

presentarse ao exame para mellorar a nota. Os alumnos poderán aprobar presentándose ao exame final cuxas datas oficiais son as que marque o Decanato na páxina web da Facultade, apartado Organización Docente.

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

SABI, **Sistema de Análisis de Balances Ibéricos,**

ICAC, **Regulador contable español,**

IASB, **Internacional Accounting Standard Board,**

FASB, **Federal Accounting Standard Board,**

Comisión Nacional del Mercado de Valores, **Stock exchange Spanish regulator,**

Alfredson, K. y otros (2013): Applying International Accounting Standards. Editorial Wiley, 3º ed.

CISS (2007): Código de normas internacionales de Contabilidad, Edición contable del CISS

Bibliografía complementaria:

Epstein, B. J.; Mirza, A.A. (2013): Wiley IFRS 2013: Interpretation and Application of International Financial Reporting Standards Set. Editorial Wiley.

Rodríguez Pérez, G. y otros (2006): Contabilidad europea 2005: análisis y aplicación de las NIIF. Editorial McGraw Hill.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Contabilidade financeira II/V03G020V01401

Análise contable/V03G020V01601

Contabilidade de custos/V03G020V01602

Outros comentarios

Recoméndase presentar os traballos que se propoñen para facilitar a adquisición progresiva dos coñecementos e as competencias da materia

DATOS IDENTIFICATIVOS**Creación e simulación de empresas**

Materia	Creación e simulación de empresas			
Código	V03G020V01927			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Comesaña Benavides, Fernando			
Profesorado	Cal Arca, Ángela María Comesaña Benavides, Fernando Pérez Ribas, Francisco Manuel			
Correo-e	fercoben@uvigo.es			
Web	http://cursos.faitic.uvigo.es/tema1415/claroline/course/index.php			
Descrición xeral	Materia que ten como finalidade que os alumnos poidan participar na creación e xestión de iniciativas empresariais a través da participación en situacións simuladas de creación e xestión de empresas en entornas competitivas complexas			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Cofecer a metodoloxía racional que se debe seguir para a creación dunha empresa	B1		C1 C3 C4 C5 C6 C7	
Cofecer a existencia de apoios institucionais e sociais ao emprendedor			C4 C5	
Saber cómo planear a constitución dunha empresa de acordo coa contorna	A2	B11	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C10	
Cofecer a relacións que vinculan as decisións cos resultados empresariais			C4 C5 C6 C10 C11	
Elaborar un Plan de Empresa con estrutura e contidos ortodoxos	A2 A4	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B10 B13	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14 C16	D1 D2 D3 D4 D5
Utilizar as TIC en beneficio do proxecto empresarial	A4	B1 B6	C5	D1 D2
Tomar decisións empresariais razoadas de acordo coa contorna	A2	B1 B2 B10	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14	
Ter unha actitude positiva respecto ao emprendemento			C5	D2 D3 D4 D5
Afrontar o futuro profesional cun enfoque proactivo	A2		C11	D1 D2 D3 D4 D5

Contidos

Tema

1. Fundamentos do emprendemento e da creación de empresas	1.1 Bases teóricas do emprendemento
	1.2 Do emprendemento empresarial, social e en rede. O rol do intra-empresario
	1.3 O proceso de emprendemento e de creación de empresas

2. Desenvolvemento do modelo de negocio	2.1 Definición de modelos de negocio
	2.2 Deseño e estratexias de modelos de negocio baseadas no canvas
	2.3 O Plan de empresa
3. Ideación	3.1 Fontes de ideas
	3.2 Técnicas para a xeración de ideas
	3.3 Experiencias, tendencias, oportunidades e retos
4. Simulación	4.1 Modelos de simulación
	4.2 Exercicios de simulación e avaliación prospectiva
	4.3 Xogo de empresa

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas en aulas de informática	16	39	55
Sesión maxistral	15	15	30
Traballos e proxectos	19	46	65

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas en aulas de informática	O alumno deberá elaborar os exercicios, casos, modelos de simulación propostos ou decisións do xogo de empresa, dependendo da parte da materia a desenvolver. Os modelos de simulación de empresas elaboraranse nunha aplicación de folia de cálculo, a partir das explicacións teóricas sobre modelos e indicadores relevantes e as orientacións prácticas do profesor. No Xogo de empresa os alumnos deberán formar equipos de traballo e tomar decisións sobre a xestión de empresa nos sucesivos periodos do mesmo. Deberán emitir informes sobre as decisións tomadas e sobre a información e os razonamentos utilizados para as mesmas.
Sesión maxistral	O alumno deberá comprender, reter e aplicar os conceptos e informacións explicados en clase, sobre unha hipotética empresa en proceso de creación baseándose na exposición do profesor dos conceptos ilustrados nas lecturas e dos casos presentados.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Realizarase un seguimento efectivo enfocado nos equipos configurados para os mesmos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Prácticas en aulas de informática	Avaliarase a calidade dos modelos de simulación de empresas e dos informes sobre as mesmas, elaborados durante as prácticas	50	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14 C16	D1 D2
Sesión maxistral	Avaliarase a calidade dos exercicios propostos e subidos a *Faitic	20	A2	B1 B2

Traballos e proxectos	Elaboración dun proxecto de creación ou renovación.	30	A4	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B10 B13	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14 C16	D1 D2 D3 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a avaliación en primeira convocatoria considerarase inicialmente a avaliación continua, consistente en avaliar os resultados do alumno obtidos coa asistencia ás sesións maxistras e ás prácticas, a participación nas mesmas e a elaboración de documentos que os docentes solicitarán nas mesmas. Avaliarase tamén os resultados do equipo do que se forme parte no xogo de empresa e a entrega dun plan de empresa tamén elaborado en equipo.

A avaliación alternativa á continua consistirá nun exame teórico-práctico con elaboración de modelos económico empresariais de carácter cuantitativo en folla de cálculo.

A data dos exames poderase consultar na páxina web do centro na apartado organización docente/calendario de exames.

Bibliografía. Fontes de información

- Cabanelas, J., **Lectura 1. Fundamentos del emprendimiento y la creación de empresas**, 2013,
Cabanelas, J., **Lectura 2. Desarrollo de modelos de negocio**, 2013,
Cabanelas, J., **Lectura 3. Ideación**, 2013,
Ostealwalder, A.; Pigneur, I., **Generación de modelos de negocio. Un manual para visionarios, revolucionarios y retadores**, 2010,
Clark, T., **Business model you**, 2012,
Feld, B., **Startup communities**, 2012,
Ries, E., **The lean startup**, 2011,
Villalba Vilá, D., **Decisiones empresariales con hoja de cálculo**, 2012,
Blank, S.; Dorf, B., **The startup owner's manual**, 2012,
Castro Abancéns, I. e Rufino Rus J.I., **Creación de empresas para emprendedores**, 2010,
Cañadas, M., **Cómo crear empresas rentables**, 1996,
Gil Estallo, María, **Como crear y hacer funcionar una empresa**, 2000,
Irizar, I., **Cómo crear una empresa. Lo que todo emprendedor debe saber**, 2003,
Jimenez Quintero, J. A, **Creación de empresas**, 2012,
Mateo, R. y Sagarra, R., **Creación de empresas. Teoría y práctica**, 2004,
Priete Bergamini, T.; López-Cózar Navarro, C.; e Benito Hernández S., **Creación y desarrollo de empresas**, 2010,

Os profesores entregarán lecturas correspondentes ás sesións maxistras e casos prácticos e exercicios para a aula informática.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

- Dereito mercantil/V03G020V01205
Dirección comercial I/V03G020V01403
Dirección de recursos humanos/V03G020V01303
Análise contable/V03G020V01601
Decisións de financiamento/V03G020V01501
Dirección comercial II/V03G020V01502
Dirección estratéxica/V03G020V01503

Outros comentarios

Os alumnos debe abordar a materia desde un plano de integración dos coñecementos adquiridos durante as materias do Grao.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito penal de empresa**

Materia	Dereito penal de empresa			
Código	V03G020V01928			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Valeije Álvarez, María Inmaculada			
Profesorado	Valeije Álvarez, María Inmaculada			
Correo-e	inma@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Os contidos da materia constitúen unha exposición sistemática sobre os delitos e a responsabilidade xurídico-penal en que poden incurrir quen realizan actividades que son consideradas ilícitas e que están relacionadas coa empresa e o ámbito laboral. O obxectivo a conseguir na impartición da materia "Dereito penal de empresa" consiste, fundamentalmente, en axudar a identificar os conceptos teóricos básicos para que os/as estudantes poidan identificar, interpretar e razoar sobre os diferentes supostos delictuosos que se producen naquel ámbito, con vistas á capacitación para a toma de decisións no eido empresarial. Dominar as nocións esenciais do Dereito penal de empresa e as súas técnicas de interpretación resulta de especial utilidade para aqueles estudantes que orienten a súa actividade profesional á administración, organización e dirección de empresas, así como ao asesoramento empresarial e laboral.			

Competencias

Código				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacidade de análise e síntese			
B2	Pensamento crítico e autocrítico			
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado			
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita			
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación			
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados			
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado			
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial			
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial			
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética			
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas			
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos			
D4	Compromiso ético no traballo			

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer e poder transmitir no entorno de traballo a responsabilidade xurídico penal en que poden incurrir quen realizan actividades que son consideradas ilícitas no marco de actividades financeiras, societarias e laborales	A1	B4	C5	D2
	A2	B5	C7	D3
	A3	B8	C15	D4
	A4			
	A5			
Demostrar dominio dos conceptos xurídicos penais mais relevantes que resulten necesarios para adoitar decisións de comportamento no eido da empresa e reducir riscos derivados do descoñecemento das consecuencias penais e administrativas ou sociais derivadas do incumprimento da legalidade penal.	A1	B1	C5	D3
	A2	B2	C15	D4
	A3	B4		
	A4	B5		
	A5	B10		
Resolver casos ou situacións complexas respetando a legalidade e sendo capaz de emitir informes ou asesoramentos con calidade e de foma obxetiva e independente	A1	B1		D3
	A2	B2		D4
	A3	B4		
	A4	B5		
	A5	B10		
		B14		

Contidos

Tema

LECCIÓN I. Dereito Penal de empresa: Concepto e contido.	I.Introdución ao Dereito Penal de Empresa: concepto e contido. II. Dereito penal de empresa e Dereito administrativo sancionador.III O sistema de sancións.IV: O comiso das ganancias: clases
LECCIÓN II. Responsabilidade penal de administradores sociais.	Responsabilidade penal de administradores sociais. Consideracións xerais. Actuar en nome doutro (art. 31.1 CP). Administrador de dereito. Administrador de dereito. Representación legal e voluntaria doutro. Responsabilidade penal por decisións de órganos colegiados. Delegacións de función. Posición de garante dos administradores (art. 11 CP). Especial referencia a responsabilidade dos Auditores.Consecuencias xurídicas. Responsabilidade civil e inhabilitacións
Lección III. A responsabilidade penal das persoas xurídicas	I. A responsabilidade penal das persoas xurídicas: Consideracións previas. Criterios de atribución do art. 31 bis CP. Atenuantes da responsabilidade penal. As penas aplicables ás persoas xurídicas e regras penoloxicas de determinación (art. 66 bis CP). Extinción da responsabilidade penal (art. 130. 2 CP). Delitos imputables ás persoas xurídicas. II. A responsabilidade penal de entes colectivos sen personalidade xurídica: art. 129 CP. 2. III. Especial referencia aos programas de Cumprimento e ao Oficial de cumprimento
LECCIÓN IV. Delitos societarios	I. Cuestións xerais: Concepto penal de sociedade. II. Requisitos de procedibilidade. III. Delito de falsidade en contas anuais e outros documentos que reflectan a situación económica da empresa. IV. Delito de imposición de acordos abusivos. V.Delito de imposición de acordos lesivos. VI. Delito de negación do exercicio de certos dereitos dos socios. VII. Obstaculización a tarefas de inspección ou supervisión administrativa.VIII. Delito de administración desleal do patrimonio alleo (art. 252 CP): Diferenzas co delito de apropiación indebida.
LECCIÓN V. Delitos contra a Facenda Pública e contra a Seguridade Social	I. Delito de defraudación tributaria. II. Delito de defraudación á Seguridade Social. III. Delito de fraude de subvencións. IV. Delitos de fraudes comunitarios. V. O delito contable tributario.
LECCIÓN VI. Branqueo de capitais	I. Ley 10/2010, de 28 de abril, de prevención de blanqueo de capitales e infraccións monetarias: Obligacións e suxectos obrigados. II. Condutas delituosas de blanqueo de capitais no Código penal español. III. Cuestións concursais: fraude fiscal e condutas de autobranqueo. IV. O principio de Xustiza Universal.
LECCIÓN VII. Delitos relativos á propiedade intelectual e industrial	I. Delitos relativos á propiedade intelectual. II. Delitos relativos á propiedade industrial. Delitos referentes a invencións e creacións industriais. Delitos referentes a signos distintivos. O delito relativo a obtencións vexetais. III. Delito de utilización indebida de denominacións de orixe ou de indicacións xeográficas.

LECCIÓN VII. Delitos relativos ao mercado e aos consumidores	I. Descubrimento e revelación de segredos de empresa. II. Detracción do mercado de materias primas ou produto de primeira necesidade. III. Publicidade falsa. IV. Facturación ilícita. V. Delito de estafa de investimentos de capital e estafa de crédito. VI. Maquinacións para alterar o prezo das cousas resultante da libre competencia. VII. Abuso de información privilexiada no mercado de valores. VIII. Alteración de prezos en concursos e poxas públicas.
LECCIÓN VIII. Delito de corrupción en los negocios	I. Delito de corrupción entre particulares II. Delito de corrupción nos negocios trasnacionais
LECCIÓN IX. Delitos contra os dereitos dos traballadores.	I. Imposición ou mantemento de condicións ilegais de traballo. II. Tráfico ilegal de man de obra e contratación ilegal de extranxeiros. III. Determinación ou favorecemento da empigracion mediante engano. IV. Discriminación laboral. V. Impedimento ou limitación da liberdade sindical e o dereito de folga. VI. Coaccións á folga. VII. Delitos contra a seguridade e hixiene no traballo.
LECCIÓN X. Delitos de contrabando	I. LO 12/1995, de 12 de diciembre de represión de contrabando, modificada por la LO 6/2011 de 30 de junio. II. Tipos legais. Contrabando de bens por valor igual ou superior a 150.000 euros. Contrabando de bens por valor igual o superior a 50.000 euros. Tipos específicos III. Outras Disposicións
LECCIÓN XI. Protección penal do crédito	I. Consideracións xerais: concepto de insolvencia. II. Frustración da execución; II. Formas especiais da frustración da execución: Delito de ocultación de bens nun procedemento executivo xudicial ou administrativo; Delito de uso non consentido de bens en depósito embargados pola Autoridade; IV. Insolvencias punibles: Das actuacións indebidas do deudor ou do delito de bancarrota. V. A Involencia punible imprudente. VI Delito de favorecemento de acredores; VII.Presentacin de datos falsos para obter indebidamente a declaración de concurso
LECCIÓN XII. Delitos contra os recursos naturais e o medio ambiente.	I. Delito ecolóxico. II. Delito de establecemento de depósitos ou vertederos. III. Explotación de instalacións perigosas. IV. Delitos relacionados coa xestión de residuos. V Prevaricación ambiental.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	22.5	45	67.5
Titoría en grupo	10	2	12
Sesión maxistral	22.5	45	67.5
Probas de tipo test	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Plantexamento, debate e exposición en aula de conclusións alcanzadas en exercicios prácticos. A resolución de exercicios prácticos é complemento da lección maxistral. Os/as estudantes, durante as sesións presenciais intervirán oralmente, expoñendo a súa solución ou puntos de vista aos casos prácticos propostos, debatendo, no seu caso, coa profesora e os seus compañeiros/as. As discusións deben proporcionar ao estudante unha oportunidade para practicar a expresión oral e de recibir críticas constructivas. Valoraranse positivamente as intervencións dos/as estudantes na discusión exposta, tendo en conta os coñecementos e habilidades demostradas.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir información e coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Na sesión maxistral, a docente introducirá aos estudantes nos aspectos básicos de cada tema ou lección. Como soporte ás explicacións, o docente proporcionará materiais (presentación power-point, sentenzas, extractos de obras doutriniais...) e, eventualmente, un esquema-guía cos puntos chave do desenvolvemento da súa explicación. Os materiais proporcionaranse a través da plataforma docente Faitic. En todo caso, a explicación do/a docente deberá ser complementada polo/a estudante tanto cos materiais que le foron proporcionados ao efecto, como pola consulta dalgún dos manuais que figuran na bibliografía recomendada.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Titoría en grupo Tratándose dunha materia optativa o seguimento e superación con éxito da materia precisa do interese e compromiso persoal do estudante que debe manifestarse tanto na asistencia as sesións magistrais como na súa preparación previa e no estudo dos materiais docentes que serán entregados ao longo do curso . Valorarase a participación activa na sesión maxistral con preguntas razoadas e argumentadas sobre a materia ou lección obxecto de exposición. A avaliación continuada, esixe, por unha banda unha asistencia de polo menos o 80% das clases e a realización personal polo estudante de un mínimo de 80% das actividades avaliáveis (que consisten en un mínimo de 7 tests con preguntas curtas sobre cada lección do programa e un mínimo de 5 casos prácticos con varios supostos de feito reais), que se desenvolverán e serán obxecto de debate e explicación das cuestións máis problemáticas ao longo do curso nas clases practicas . Os casos prácticos obxecto da avaliación continuada realizaranse e entregaranse necesariamente nas datas establecidas no seu momento no cronograma da materia a traves da Plataforma Faitic. A metodoloxía e materiais docentes que deberá empregar o estudante para responder ao caso práctico especificarase con cada entrega. O Modelo de examen final consta de dúas partes:Primeira parte: Exame tipo test sobre ás leccións do programa (40 preguntas) con penalización. Segunda parte: Un suposto de feito con 10 preguntas de resposta curta pero razoada . TUTORIAS Además das titorías en grupo que serán planificadas o inicio de curso A atención personalizada están pensadas para: - Atender persoalmente as dúbidas que poidan suscitarse ao fío das sesións maxistrais - Resolver cuestións expostas ao fío dos supostos prácticos entregados aos/as estudantes, axudando a identificar argumentos e conclusións principais. - Axudar a atopar e elixir coidadosamente o material que os/as estudantes precisan para realizar os traballos que se lles asignen. As titorías académicas terán lugar no despacho A-310 do edificio da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo. As titorías requiren presencialidade: Non se realizan titorías por correo electrónico nin se envían materiais por este medio. Os horarios se publicaran o inicio de curso na plataforma docente FAITIC

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	"Metodoloxía onde o/a estudante enfróntase ante a descrición dunha situación específica que" "suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto polo/a estudante a título" "o individual. O caso práctico consiste nun problema concreto, que lle describe unha situación real da vida profesional referente ao campo particular do Dereito penal de empresa. O/a estudante debe ser capaz de recoñecer os feitos, debe obrigatoriamente aplicar as normas penais ou normativa normativa extrapenal (laboral, civil, tributaria o mercantil) relacionada coa situación do caso plantexado. Debe chegar a unha decisión xurídica razoada, extraendo as súas propias conclusións. A solución deberá ser presentada por escrito e mediante a metodoloxía que se sinalará ao comenzo do curso. Ao longo do curso esixirase a realización de catro casos prácticos relacionados con bloques temáticos das leccións que compoñen o contido da materia. Igualmente, por cada Lección se plantexaran cuestionarios que deben ser respostados na plataforma docente Faitic"	30	A1 B1 C5 A2 B2 C7 A3 B4 C15 A4 B5 A5 B8 B10 B14
Sesión maxistral	Valorarase a participación activa na sesión maxistral con preguntas razoadas e argumentadas sobre a materia ou lección obxecto de exposición.	10	B1 B2 B5 B8 B10
Probas de tipo test	O Modelo de examen final consta de dúas partes:Primeira parte: Exame tipo test sobre ás leccións do programa (40 preguntas) con penalización. Segunda parte: Un suposto de feito con 10 preguntas de resposta curta.	60	B1 C15 D3 B2 D4 B5 B10

Outros comentarios sobre a Avaliación

A) Primeira convocatoria

1. A cualificación final da materia de Dereito Penal de Empresa determínase a partir da suma das cualificacións obtidas en primeiro termo na avaliación continuada desenvolvida por cada estudante e doutra banda a través da realización dunha proba final escrita teórica.

2. O 40% da cualificación corresponderá á nota obtida na avaliación continua (10% asistencia e participación nas aulas) e 30% nas actividades avaliáveis. E o 60% da cualificación corresponderá á nota obtida na proba global (exame final).

3. A avaliación continuada, esixe, por unha banda unha asistencia de polo menos o 80% das clases e a realización de 80% das actividades avaliadas (mínimo 7 tests e 2 casos prácticos), que se desenvolverán ao longo do curso. Os casos obxecto da avaliación continuada realizaranse e entregaranse necesariamente nas datas establecidas no seu momento no cronograma da materia. A metodoloxía que deberá empregar o estudante para responder ao caso práctico especificarase con cada entrega.

4. O examen final de contido teórico (modalidade escrita) terá unha cualificación numérica entre 0 e 10, terase que aprobar necesariamente para poder superar a materia, con independencia do valor ponderado que teña na cualificación final da materia.

5. O Modelo de examen final consta de dúas partes:

Primeira parte: Exame tipo test sobre ás leccións do programa (40 preguntas) con penalización. A duración do exame é dunha hora. En dita parte do exame non é posible dispoñer de ningún material. As preguntas do test serán seleccionadas entre as realizadas ao longo do curso por cada Lección do programa da guía docente.

Segunda parte: Un suposto de feito con 10 preguntas de resposta curta. Para o desenvolvemento do caso práctico dispónse dunha hora.

6. Será obxecto de exame solo os contidos recollidos nesta guía docente. Cada unha das partes do exame final debe acadar como mínimo unha cualificación numérica de 4 puntos sobre 10 para facer a media entre as dúas partes do examen.

7.. Modalidade avaliación continúa sen presencialidade con causa xustificada: Os/as estudantes que por causa documentalmentexustificada non poidan asistir ás clases serán avaliados conforme os seguintes criterios: entrega de casos 30% e proba final teórica escrita 70%

8. Os alumnos que non se acollan a avaliación continua serán avaliados cun exame final (modalidade descrita no punto 5), que constituirá o 100% da nota final. Será necesario superar cada unha das dúas partes con un mínimo de catro puntos sobre 10 para facer a media.

B)Segunda convocatoria:

1. Os estudantes que realicen a avaliación continuada (presencialidade e resolución de casos prácticos) poderán presentarse ao exame teórico final en caso de suspender na primeira convocatoria. Se conservará a cualificación da avaliación continuada das actividades realizadas ao longo do curso sempre que realicen o 80% das actividades e a cualificación media do conxunto sexa de acordo á cualificación numérica entre 0 e 10, superior a 5.

2. Os estudantes que non seguiron ou non superaron a avaliación continúa teñan dereito a un exame final teórico-práctico (modalidade descrita no punto 5) non que se avalíen as competencias globais dá materia e co que poidan acadar o 100% da nota cos criterios descritos no punto 6.

C) Convocatoria Fin de Carreira:

Os estudantes farán un exame final teórico-práctico (modalidade escrita) no que se avalíen as competencias globais dá materia e co que poidan acadar o 100% da nota.

D)Datos do examen:

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade

Bibliografía. Fontes de información

Martínez-Buján Pérez, Carlos, **Derecho Penal Económico y de la Empresa. Parte Especial**, 2016,

Martínez-Buján Pérez, Carlos, **Derecho Penal Económico y de la Empresa. Parte General.**, 5ª,

Código Penal,

AAVVV, **Memento práctico-penal económico y de la empresa**, Última edición,

Quintero Olivares, Gonzalo (Dir.), Morales Prats, Fermín (Coord.), **Comentarios al Código Penal Español. Tomo I y II**, 6.ª,

Conde-Pumpido Ferreiro, C. (Dir.)/ Díaz Martínez, P. (Coord.), **Código Penal comentado: con concordancias y jurisprudencia. Actualizado a la LO 5/2010, de 23 de junio de 2010**,

Recursos na Plataforma docente FAITIC

En cada unha das leccións o estudante poderá atopar material docente: presentacións power point expostas nas clases presenciais, esquemas en relación a cada delito, xurisprudencia seleccionada polo seu interese ou actualidade en relación a cada delito. No material de lecturas recomendadas poderá atopar artigos doctrinais, documentos, ou noticias recollidas da prensa ou revistas especializadas

3. Recursos web:

O estudante accedendo á páxina web da biblioteca da Universidade de Vigo ten acceso a - consulta de múltiples recursos web de utilidade: bases de datos de lexislación e jurisprudencia (Aranzadi e Tirant en liña); revistas electrónicas con leis (por exemplo: www.laley.e) que conteñen formularios, esquemas, sentenzas, noticias e artigos xurídicos.

- consulta do Catálogo de libros de toda a Universidade de Vigo e doutras Universidades;

- consulta de enlaces con páxinas web institucionais (Consello Xeral do Poder Xudicial, Fiscalía Xeral do Estado, Tribunal Constitucional, Unión Europea, etc)

Recomendacións

Outros comentarios

Materia con contidos interesantes que pode ser comprendida polo estudante sen coñecementos previos de dereito penal pero si precisa traballo moito persoal pola súa parte para seguir os contidos e realizar as distintas actividades avaliadas

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección de recursos de información**

Materia	Dirección de recursos de información			
Código	V03G020V01929			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Sandoval Pérez, María de los Angeles			
Profesorado	Merino Gil, Miguel Ángel Manuel Sandoval Pérez, María de los Angeles			
Correo-e	sandoval@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	La materia se centra en el estudio de los recursos de información necesarios para el correcto funcionamiento de la empresa. Se estudia como las Tecnologías de la Información y Comunicación (TICs) pueden contribuir a la mejora de la gestión empresarial, analizando las principales aplicaciones que permiten explotar la información y el conocimiento, generados tanto en el interior como en el exterior de la empresa.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Conocer las necesidades informativas en la empresa. Es decir, qué tipos de información necesitan y como éstos van a contribuir a la consecución de los objetivos organizativos, y en consecuencia recoger los datos procedentes de una amplia variedad de fuentes informativas tanto internas como externas.	B1	C1	D1
	B2	C10	D2
	B9	C13	D3
	B10	C16	
	B13		
	B14		
Conocer los distintos procesos, procedimientos y prácticas de gestión de la información en la empresa.	B1	C1	D1
	B2	C3	D3
	B11	C10	
	B13	C13	
	B14	C14	

Conocer el papel de las TICs desde una perspectiva empresarial, centrándose más en la aplicación que en la tecnología en sí misma.	B6 B10 B13	D1
Capacidad del alumno para gestionar su propia información, para crear sus propios sistemas personales de información.	B1 B5 B13	D1

Contidos

Tema	
Sistemas e tecnoloxías de información na empresa.	Conceptos. Estrutura e procesos do sistema de información. Tipos de sistemas. Incidencia na competitividade empresarial.
Almacenamento de información	Sistemas de xestión de bases de datos. Deseño do modelo de datos. O acceso aos datos almacenados.
Sistemas integrados de xestión (ERP)	Concepto e características dos sistemas integrados de xestión. O mercado dos *ERP. Análise económica e factores clave para a implantación.
Outras aplicacións do TIC no ámbito empresarial.	Xestión das relacións cos clientes. Ferramentas para o traballo colaborativo. Sistemas de xestión documental. Ferramentas de xestión de procesos. Aplicacións baseadas en dispositivos móbiles.
Business intelligence e sistemas de axuda á decisión.	Conceptos e ferramentas de Business Intelligence. Explotación da información e cadro de mando. Ferramentas de apoio á toma de decisións.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	6	0	6
Traballos tutelados	4	100	104
Traballos de aula	4	0	4
Sesión maxistral	12	0	12
Prácticas en aulas de informática	22	0	22
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Tutorías destinadas a resolver dúbidas e orientar aos alumnos na adquisición das competencias da materia.
Traballos tutelados	Aprendizaxe autónoma. Lectura e preparación previa das clases teóricas e prácticas por parte do alumno, con obxecto de assimilar os contidos da materia e preparación das probas avaliadas
Traballos de aula	Desenvolvemento de casos/exercicios e debate na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.
Sesión maxistral	Lección maxistral participativa, con material de apoio e medios audiovisuais. O profesor explicará os diferentes temas e puntos que conforman o programa, pero á vez motivará a participación activa en clase, tratando de *intercalar o uso da súa palabra con intervalos de diálogo profesor-alumno. Esta participación activa provirá de dous ámbitos; por unha banda, das posibles dúbidas ou comentarios que puidesen xurdir por parte do alumno como consecuencia da explicación do profesor; por outro, será o propio profesor quen tamén poida lanzar preguntas e formulación de casos ao auditorio, tratando con este elemento dinamizador de conseguir respostas e xerar debate que leve ao enriquecemento da exposición.
Prácticas en aulas de informática	Proposta e/ou exposición de casos prácticos con utilización das ferramentas informáticas necesarias.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Establecerase un horario de *tutorías durante o tempo de impartición da materia. Tamén é posible fixar unha *tutoría fóra deste horario, previa petición e consulta a través do correo electrónico.

Avaliación

Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballos tutelados	Realización de un trabajo práctico sobre un tema relacionado con los contenidos de la materia	20	B1	C1	D1			
			B2	C3	D2			
			B5	C10	D3			
			B6	C13				
			B9	C14				
			B10	C16				
			B11					
			B13					
			B14					
			Traballos de aula	Se controlará la asistencia y participación en actividades planteadas en los términos que especifique el docente	10	B1	C1	D1
						B2	C3	D2
						B5	C10	D3
						B6	C13	
B9	C14							
B10	C16							
B11								
B13								
B14								
Prácticas en aulas de informática	Se controlará la asistencia y participación en actividades planteadas en los términos que especifique el docente	10				B1	C1	D1
						B2	C3	D2
						B5	C10	D3
						B6	C13	
			B9	C14				
			B10	C16				
			B11					
			B13					
			B14					
			Probas de resposta curta	Preguntas cortas sobre los contenidos desarrollados en la materia.	60	B1	C1	D1
						B2	C3	D2
						B5	C10	D3
						B6	C13	
B9	C14							
B10	C16							
B11								
B13								
B14								

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia requírese obter como mínimo 3 puntos no exame (puntuado sobre 6). A puntuación obtida pola participación así como a realización e entrega das tarefas establecidas polo profesor (traballos de aula, e prácticas de aula informática), mantense nas convocatorias de Xuño e Xullo do curso académico en vigor pero NON se gardará para cursos sucesivos. O Traballo práctico (traballos tutelados) puntúa exclusivamente na convocatoria en que se presenta. En caso de non superar o exame na convocatoria de xuño, o alumno deberá entregar un novo traballo, xunto co exame, na convocatoria de xullo e nas convocatorias extraordinarias. Os alumnos que opten por NON seguir a avaliación continua terán que presentarse a un exame final na data oficial fixada no calendario de exames e a nota final da materia será a do devandito exame, valorado sobre 10 puntos. Neste caso, os alumnos deben INDICAR EXPRESAMENTE o seu desexo de non seguir a avaliación continua a principio de curso (durante o mes de SETEMBRO). CÓDIGO DE BOAS PRÁCTICAS: 1. Puntualidade. Non se permitirá o acceso e saída a clase unha vez que o profesor entrase na aula. 2. Non está permitido facer uso de teléfonos móbiles durante as sesións de traballo. Estes deben estar desconectados. 3. O plaxio total ou parcial nas actividades entregadas levará a invalidación das mesmas. 4. É imprescindible coidar a gramática, redacción e ortografía das actividades entregadas. O incumprimento desta norma levará a invalidación das actividades. 5. Para a realización dos exames, o alumno deberá presentarse ao exame debidamente identificado, co D.N.I ou pasaporte, non sendo válido ningún outro documento. 6. A revisión de exames terá lugar unicamente no horario e lugar establecido polo profesor. 7. En caso de incumprimento das normas anteriores, o profesor poderá adoptar as medidas que estime oportunas dentro da lexislación vixente.

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

Kenneth C. Laudon & Jane P. Laudon, **Management Information Systems**, 13 edition (January 14, 2013),

Álvaro Gómez Vieites y Carlos Suarez Rey, **Sistemas de Información. Herramientas prácticas para la gestión empresarial.**, 2011,

Paige B., **Business Driven Information Systems**, 4ª edición , 2014,

Efrain Turban et al., **Business Intelligence: A managerial approach**, 2011,

Ted Shelton, **Business models for the social mobile cloud : transform your business using social media, mobile Internet, and cloud computing**, 2013,

Para el seguimiento de la asignatura, se proporcionarán materiales (presentaciones, apuntes, referencias,) a través de la página de la misma en la plataforma Faitic.

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa las líneas de actuación que se deben llevar a cabo con el alumno en la materia y se concibe de forma flexible. En consecuencia, puede requerir reajustes a lo largo del curso académico promovidos por la dinámica de la clase y del grupo de destinatarios real o por la relevancia de las situaciones que pudiesen surgir. Asimismo, se aportará al alumnado la información y pautas concretas que sean necesarias en cada momento del proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Mercadotecnia responsable				
Materia	Mercadotecnia responsable			
Código	V03G020V01930			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	González Vázquez, Encarnación			
Profesorado	González Vázquez, Encarnación			
Correo-e	egzlez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia conecta os alumnos cos aspectos de responsabilidade, da ética nos negocios e co Marketing para que poidan entender as actividades da empresa, os consumidores e, finalmente, o mercado desde o punto de vista do marketing responsable. En concreto, o curso ten como o obxectivo e analizar as tendencias en marketing, desde o marketing 1.0 ata o marketing 3.0, así como o análise do marketing estratéxico ea súa aplicación na empresa.			

Competencias	
Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Identificar a relación entre a empresa e a súa contorna . Ser capaz de avaliar a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial	A3
Ser capaz de distinguir entre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións, incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección	A3
Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se expoñen nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución	A3
Adoptar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais	A3 C14
Resolver de maneira efectiva problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais	A3 B13 C14
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante	A3 B1 B13
Recoller información e ser capaz de analizala e sintetizala	A3 B1 B5
Aplicación de pensamento crítico e *autocritico	B9 B13 D3
Ser capaz de comunicarse correctamente a *traves da palabra e da escritura	A3 B5 B13
Demostrar habilidades de comunicación a través de Internet e o manexo de ferramentas multimedia	B5 B13
Ter capacidade para comunicarse con fluidez na súa contorna incluíndo escoitar, negociar, persuadir e realizar presentacións	B5 B9 D3
Ser capaz de desenvolver traballo en equipo sobre proxectos que se *planteenen a materia	B9
*Elaboracion de informes sobre situacións concretas de empresas e mercados	B9 C14 D3 B13

Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	B1 B5 B13	C14	
Os estudantes deben posuír habilidade para xestionar de forma efectiva os tempos para o desenvolvemento da planificación e xestión dos diferentes proxectos	B9 B13	C14	D3
Compromiso co voluntariado social	B9		D3
Compromiso ético no traballo			D3

Contidos

Tema	
1. Ética e filosofía da *RSE	*Ética e economía. *Ética na xestión das organizacións. *Ética aplicada á empresa. Responsabilidade: definición e implicacións
2. *RSE e desenvolvemento sustentable	concepto de desenvolvemento sustentable e medio ambiente. Cara a un novo modelo de desenvolvemento sustentable. As relacións entre os axentes implicados
3. A mercadotecnia e a *RSE. O social como estratexia de mercadotecnia	A *RSE no campo da mercadotecnia. A mercadotecnia e a sociedade. Dimensións específicas da *RSE en lle mercadotecnia
4. Mercadotecnia 3.0	Por que a mercadotecnia 3.0? A era da participación e a mercadotecnia de colaboración. O paradoxo da era da globalización e a mercadotecnia cultural. A era da sociedade creativa e a mercadotecnia espiritual.
5. Futuro modelo para a mercadotecnia 3.0	O futuro da mercadotecnia: horizontal, non vertical. O modelo 3*i. Cambio á mercadotecnia de valores. *marketin 3.0: o significado da mercadotecnia e a mercadotecnia do significado
6. Estratexias de mercadotecnia responsable	Transmitir a misión aos consumidores. Transmitir valores aos empregados e á canle de distribución. Transmitir a visión aos accionistas. Aplicacións da mercadotecnia *esponsible

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	5	5	10
Presentacións/exposicións	25	25	50
Debates	5	10	15
Outros	0	20	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	15	30
Probas de tipo test	6	19	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesor para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumno ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre os contidos da materia ou os resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Podéndose levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Debates	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, a análise dun caso ...
Outros	Realización de voluntariado social en calquera institución da comunidade e realizar unha valoración da comunicación responsable que se realice
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. E alumno debe obter as solucións adecuadas ou correctas mediante a utilización de rutinas, a aplicación de fórmulas ou *algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas sobre a materia a cada un dos grupos de traballo que se formen *ebn clase para o desenvolvemento dos temas que teñan asignados

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Presentacións/exposicións	(*)Exposición por parte del alumno ante el docente y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre los contenidos de la materia o los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Pudiéndose llevar a cabo de manera individual o en grupo.	15		B1 B5 B9 B13		
Debates	(*)Charla abierta entre un grupo de estudiantes. Puede centrarse en un tema de los contenidos de la materia, el análisis de un caso ...	10	A3	B5 B9 B13		
Outros	(*)Realización de voluntariado social en cualquier institución de la comunidad y realizar una valoración de la comunicación responsable que se realice	10		B9		D3
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Actividad en la que se formulan problema y/o ejercicios relacionados con la materia. E alumno debe obtener las soluciones adecuadas o correctas mediante la utilización de rutinas, la aplicación de fórmulas o algoritmos, la aplicación de procedimientos de transformación de la información disponible y la interpretación de los resultados.	15	A3	B1 B5 B9	C14	D3
Probos de tipo test	(*)Pruebas para evaluar las competencias adquiridas que incluyen preguntas cerradas con diferentes alternativas de respuesta. Los alumnos seleccionan una respuesta entre un número limitado de posibilidades.	50	A3	B1 B5 B9 B13	C14	D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

As persoas que non realicen a avaliación continúa deberán para poder presentarse ao exame final, levar a cabo un traballo sobre mercadotecnia responsable (tanto teórico como empírico) e necesariamente realizar as 20 horas de traballo social.

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Investigación comercial/V03G020V01701

Mercadotecnia sectorial/V03G020V01910

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dirección comercial I/V03G020V01403

Dirección comercial II/V03G020V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión bancaria**

Materia	Xestión bancaria			
Código	V03G020V01931			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Huarte Galbán, Cecilio			
Profesorado	Cibrán Ferraz, María Pilar Huarte Galbán, Cecilio			
Correo-e	chuarte@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de xestión bancaria pretende ofrecer ao alumno unha visión completa do sistema bancario actual e do proceso de xestión do negocio bancario: operacións, análises dos resultados e xestión do risco.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Adquirir os coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das entidades bancarias.	B1 B2 B3 B8 B14	C3 C6 C8 C10 C12	D5
Analizar interrelacións existentes entre as entidades bancarias e as empresas.	B1 B2 B3 B8 B14	C2 C3 C6 C7 C12	D3 D5
Posuír os coñecementos sobre o marco *regulatorio do sistema bancario español.	B1 B2 B14	C2 C3 C15	D3 D5

Comprender as diferentes operacións bancarias e analizar o custo, rendemento e fiscalidade das devanditas operacións aplicando a análise matemática-financeiro.	B1	C2	D1
	B2	C3	D3
	B3	C6	D5
	B14	C7	
		C8	
		C15	
Determinar e analizar as marxes, cocientes de eficiencia, solvencia e rendibilidade económica-financeira das entidades bancarias.	B1	C2	D3
	B2	C3	D5
	B14	C6	
		C7	
		C10	
		C15	

Contidos

Tema	
O SISTEMA BANCARIO E A SÚA CONTORNA	O sistema financeiro: características xerais. O sistema financeiro español: funcionamento e estrutura. O sistema bancario: institucións e situación actual.
A NEGOCIACIÓN BANCARIA	O proceso de negociación coas entidades bancarias. O balance banco-empresa.
PRODUTOS BANCARIOS DE ACTIVO	Préstamos bancarios. A póliza de crédito. Operacións de desconto de efectos e documentos. Anticipo de créditos. O *factoring. O arrendamento financeiro. O *confirming.
PRODUTOS BANCARIOS DE PASIVO	Depósitos bancarios. Títulos bancarios. Produtos financeiros fóra de balance: Investimento colectivo, plans e fondos de pensións e operacións de seguro.
SERVIZOS BANCARIOS E MEDIOS DE PAGO	As *trasferencias bancarias. O cheque. O aval bancario. Os cartóns bancarios. Os servizos bancarios nos mercados de activos financeiros.
A RENDIBILIDADE E O RISCO NAS ENTIDADES BANCARIAS.	Estados *economicos-financeiros dos bancos. Principais cocientes da actividade bancaria. O risco nas entidades bancarias: sistemas de medición e control.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	29.25	51.75
Prácticas en aulas de informática	27.5	68.75	96.25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Clases teóricas. Exposición dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.
Prácticas en aulas de informática	Clases prácticas en grupos reducidos. Resolucións de casos reais do mercado bancario, empregando ferramentas informáticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Atención a preguntas e dúbidas expostas polo alumno sobre os conceptos teóricos explicados e actividades propostas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas en aulas de informática	Realización dunha proba, ao final do cuadrimestre sobre as prácticas realizadas	20	B1 B2 B3 B14	C2 C3 C6 C7 C15	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realización dunha proba presencial, ao final do cuadrimestre, sobre a parte teórica (40%) e sobre a parte práctica (60%) da materia.	80	B1 B2 B3 B8 B14	C2 C3 C6 C7 C8 C10 C12 C15	D1 D3 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a segunda convocatoria gardarase a nota correspondente aos apartados "Prácticas en aulas informáticas".

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:

<http://fccee.uvigo.es/calendario-exames-201415.html>

Bibliografía. Fontes de información

Sebastián González, A., **Gestión bancaria. Factores claves en un entorno competitivo.**, McGraw Hill,
M^a del Carmen Valls Martínez, **Operaciones financieras avanzadas.**, Pirámide,
Cuervo, A., **Manual del Sistema Financiero español.**, Ariel,
Tomás Campá, J., **Cómo analizan las entidades bancarias a sus clientes**, Gestión,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202
Decisións de investimento/V03G020V01402
Decisións de financiamento/V03G020V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V03G020V01991			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://fccee.uvigo.es/traballo-de-fin-de-grao.html			
Descrición xeral	Trabaja tutelado que demuestra la adquisición de competencias del grado			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Comprender de forma sistemática y crítica una temática, problema o ámbito de estudio, incorporando marcos teóricos y conocimientos disponibles, así como juicios que incluyan una reflexión de carácter social, científica y/o ética.	A1		C1
	A2		C2
	A4		C4
	A5		C5
			C6
Aplicar procesos y procedimientos para recoger, analizar e interpretar datos e información relevante de manera metódica en orden a generar una conclusión o propuesta dentro de una temática, problema o ámbito de estudio, sostenida por argumentos o razonamientos coherentes.	A2	B12	C11
	A3		C15
	A4		C16
	A5		
Adquirir compromisos y ejercer responsabilidades personales de carácter profesional, poniendo en práctica hábitos de trabajo individual, imprescindibles para realizar actividades intelectuales complejas durante un periodo de tiempo determinado.		B13	D3
		B14	D4
Elaborar un texto escrito que se ajuste a criterios de calidad y convenciones académicas dentro del área propia de estudio y que recoja de forma sistemática el planteamiento, proceso y resultado del trabajo fin de grado.	A3	B1	C11
	A4	B4	C15
		B5	
Transmitir los conocimientos y habilidades adquiridas, y presentar de forma rigurosa y convincente el trabajo realizado, de forma escrita y oral.	A4	B4	C15
		B5	

Contidos

Tema	
Cada estudiante abarcará una temática, problema o ámbito de estudio que constituya el objeto del trabajo fin de grado dentro del área propia del Grado de Administración y Dirección de Empresas	Desarrollar el tema de acuerdo a las sugerencias de los tutores y siguiendo los formatos propuestos por la facultad

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Proxectos	0	150	150
Actividades introductorias	10	20	30
Traballos tutelados	30	50	80
Traballos e proxectos	2	38	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Proxectos	DESARROLLO CENTRAL DEL TRABAJO DE GRADO. Actividad autónoma pero tutorizada, en la que cada estudiante lleva a cabo la realización de un proyecto para resolver un problema o abordar una tarea mediante la planificación, diseño y realización de una serie de actividades basadas en la recopilación y la investigación.
Actividades introductorias	Diseño del trabajo, recopilación, descripción y análisis de fuentes y/o bibliografía.investigación.
Traballos tutelados	Tutoría personalizada

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	
Proxectos	
Actividades introductorias	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballos e proxectos	Presentación e defensa individual do traballo e os seus resultados co un informe do tutor sobre a evolución e realización do traballo	100	A1	B1	C1	D3
			A2	B4	C2	D4
			A3	B5	C4	
			A4	B12	C5	
			A5	B13	C6	
				B14	C7	
				C11		
				C15		
				C16		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

<http://fccee.uvigo.es/traballo-de-fin-de-grao.html>

Recomendacións
